

В І Д Г У К

Офіційного опонента, доктора медичних наук, професора **БЕНЗАР Ірини Миколаївни**, професора кафедри дитячої хірургії Національного медичного університету імені О.О. Богомольця на дисертацію **Кушніра Валерія Олександровича** на тему: **«Оптимізація клініко-лабораторного скринінгу новоутворень шкіри у військовослужбовців Збройних Сил України»**, подану до захисту у спеціалізовану Вчену раду ДФ 05.600.098, що утворена згідно з наказом в.о. ректора ЗВО Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова № 190 від 01.12.2023 р. на підставі рішення Вченої ради Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова № 5 від 30.11.2023 р. з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Ступінь актуальності обраної теми

Актуальність обраної теми дисертації не викликає сумнівів, оскільки раннє виявлення, точна діагностика та подальший супровід пацієнтів з новоутвореннями шкіри визначає результат лікування та подальшу якість життя не лише військовослужбовців, але й цивільного населення. У сучасній дерматології виділено новий окремий розділ - дерматоло-онкологія, що є відображенням великої кількості не вирішених проблем. Вибір терміну та способу лікування новоутворень поверхневих тканин визначається двома основними чинниками: це небезпека малігнізації та ризик деформації тканин після висічення. Однак існує значна невизначеність щодо оцінки справжнього ризику злоякісного переродження. Вірогідність від 1 до 31 % становить достатньо широкий діапазон ризику загалом у популяції. Існує достатньо досліджень, які стверджують про високий ризик злоякісного переродження, щоб виправдати травматичні деформуючі оперативні втручання, з іншого боку, інші дослідження переконують, що ризик деформацій після хірургічного

втручання вищий, ніж ризик малігнізації. Однак ці цифри також є не точними, особливо в групі військовослужбовців, серед яких загальна кількість пацієнтів з новоутвореннями шкіри не відома.

Усі люди потенційно можуть захворіти на злоякісні новоутворення шкіри. Добре відомі фактори підвищеного ризику малігнізації пігментних новоутворень, зокрема, це наявність множинних, атипових невусів, тривале ультрафіолетове опромінення, зниження захисних сил організму. Деякі з цих факторів може контролювати людина, однак можливості контролю зазвичай обмежені у військовослужбовців, особливо в умовах активних бойових дій, коли перебування в умовах несприятливого зовнішнього середовища є частиною роботи, а постійний стрес виснажує природні захисні механізми. Тому значення вчасної та точної діагностики важко переоцінити саме у цієї особливої групи пацієнтів.

Тема дисертаційної роботи Кушніра Валерія Олександровича, яка присвячена вивченню стану поширеності новоутворень шкіри серед військовослужбовців збройних сил України, оптимізації їх діагностики, супроводу та експертної оцінки на різних етапах надання медичної допомоги, є актуальною як з наукової, так і з практичної точок зору, що вирішує важливу медико-соціальну задачу сучасної медицини, зокрема дерматоонкології, як підрозділу дерматовенерології. В дисертаційному дослідженні наведено сучасну класифікацію новоутворень шкіри та методи їх діагностики із врахуванням перспективи раннього виявлення меланоми та проведення лікарської експертизи. Підкреслено, що сучасна фахова діагностика меланоми корелює з вищим виживанням пацієнта. Візуальна діагностика має обов'язково доповнюватись дерматоскопічним дослідженням та консультацією спеціаліста. Обговорюються нові можливості діагностики новоутворень шкіри із використанням штучного інтелекту та телемедицини. Аналізуються існуючі алгоритми діагностики пухлин шкіри в Збройних силах США. Констатується потреба в рамках військової медицини України

розробки алгоритму обстеження пацієнта та подальшої експертизи за наявності новоутворення шкіри.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача

Дисертація виконана у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова на базі кафедри шкірних та венеричних хвороб з курсом післядипломної освіти як окремий фрагмент науково-дослідної роботи, а саме: «Новітні аспекти діагностики, перебігу та розробка і впровадження у практику сучасних методів комплексного лікування хронічних дерматозів та ПСШ» (№ держреєстрації 0119U000712).

Ураховуючи вище наведене, потрібно відзначити, що як тема виконаної дисертаційної роботи, так і мета та окремі завдання, які реалізовані дисертантом для їх досягнення у дослідженні є актуальними для медицини, важливими і в теоретичному, і в практичному аспектах і базуються на ретельному аналізі сучасних наукових даних, представлених у фахових публікаціях вітчизняних та зарубіжних авторів. Тема та завдання виконаної дисертаційної роботи є актуальними для дерматології та дерматоонкології, важливими у теоретичному та практичному аспектах.

У процесі виконання дисертаційної роботи автором проведено клінічне та лабораторне обстеження достатньої кількості пацієнтів з невусами та утвореннями шкіри серед військових та цивільного населення із застосуванням як стандартних клінічних і лабораторних, так і спеціальних методів обстеження (дерматоскопія), які є сучасними й високо інформативними, що дозволяють отримати достовірні наукові дані. На належному рівні виконано аналіз та узагальнення отриманих даних, результати досліджень ґрунтовно оброблені методами математичної статистики у ліцензійному програмному забезпеченні. Висновки дисертації адекватно і чітко відповідають її завданням та є логічним стислим підсумком усієї виконаної роботи.

Результати дисертаційної роботи у вигляді наукових публікацій висвітлено в 7 журналах, у тому числі 6 статей у вітчизняних та іноземних періодичних наукових виданнях, одне з яких – включено до міжнародної наукометричної бази Web of Science, а також тези у матеріалах міжнародних науково-практичних конференцій.

Всі публікації є сучасними науковими працями, які підготовлені на високому науковому рівні відповідно до сучасних вимог щодо опублікування наукових праць у фахових виданнях, які пройшли усі необхідні етапи експертних оцінок.

Отже, загалом дисертація Кушніра Валерія Олександровича виконана на високому науковому та методичному рівні, який в повній мірі відповідає вимогам, що ставляться до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях

Основною метою дисертаційної роботи було удосконалити методи діагностики новоутворень шкіри та оптимізувати ведення пацієнтів – військовослужбовців з новоутвореннями шкіри. Автором уперше проведено дослідження пухлин шкіри серед військовослужбовців Збройних Сил України відповідно до мети дисертаційного дослідження. Дисертант акцентував особливу увагу на супроводі та подальшому експертному оцінюванні таких пацієнтів. Варто відзначити ключові моменти наукової новизни дисертаційної роботи. По-перше, здобувачем уперше уточнено наукові дані та запропоновано простий та зрозумілий маршрут пацієнта як для первинної ланки надання медичної допомоги, так і для вторинної та третинної ланок спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги.

По-друге, дисертантом розроблено та створено групи ризику щодо злоякісних новоутворень шкіри, а також обґрунтовано доцільність

застосування ABCD правила та ABCD алгоритму із підрахунком значення загального дерматоскопічного індексу у поєднанні із трибальною шкалою додаткових дерматоскопічних структур на підставі отриманих результатів роботи.

І по-четверте, також уперше в Україні наведено статистичні дані щодо поширеності доброякісних пухлин шкіри серед військовослужбовців ЗСУ.

Отримані результати повністю викладено в опублікованих наукових працях, у тому числі: 5 статей – у фахових вітчизняних наукових виданнях, 1 статтю опубліковано в закордонному науковому журналі, який включено до міжнародної науково метричної бази Web of Science; 1 статтю опубліковано в закордонному науковому журналі; 3 наукових праць опубліковано у матеріалах міжнародних науково-практичних конференцій (Афіни, Греція та Гельсінкі, Фінляндія).

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

У ході розкриття стану проблеми дослідження, наукових положень, висновків та практичних рекомендацій, що сформульовані у дисертації, у повній мірі обґрунтовані результатами обстеження достатньої кількості пацієнтів з новоутвореннями шкіри, із застосуванням сучасних методів дослідження. Дані дисертаційного дослідження отримані на кількісно та якісно достатньому матеріалі, з ретельним використанням абсолютно адекватних та відповідних до мети та завдань роботи. Автором проведено стандартне клінічне, інструментальне та лабораторне обстеження пацієнтів, а також застосовано спеціальні методи дослідження (дерматоскопія) з метою диференціювання новоутворень шкіри, підрахунку загального дерматоскопічного індексу та виявлення додаткових дерматоскопічних структур за наявності та необхідності. Усі методи досліджень є сучасними й високо інформативними, які повністю відповідають поставленій меті і задачам наукової роботи. Отримані результати досліджень піддано ретельній

статистичній обробці, їх достовірність не викликає сумніву та корелює із проблемами висвітленими у достатній кількості джерел закордонної і вітчизняної наукової літератури.

Висновки дисертації сформульовані відповідно до отриманих результатів даного дослідження та в повній мірі відповідають меті і завданням дослідження. Отримані результати та основні положення дисертації, які винесені на офіційний захист, викладені і обговорені у численних наукових публікаціях та під час проведення цілого ряду фахових спеціалізованих і міждисциплінарних науково-практичних конференцій. Таким чином, наукова обґрунтованість одержаних даних, провідних положень та висновків, сформульованих у дисертації, є незаперечною, достатньою обґрунтованою та достовірною.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності

Під час виконання поставленого наукового завдання Кушнір Валерій Олександрович продемонстрував високий рівень оволодіння методологією наукової діяльності у галузі дослідження, як на етапах підготовки до проведення дисертаційної роботи – формулювання мети, завдань, дизайну дослідження, розробка плану досліджень, обрання необхідних методів дослідження тощо, так і безпосередньо у процесі виконання наукової роботи – оволодіння клінічними методиками, виконання статистичної обробки отриманих результатів, здатність до їх узагальнення, аналізу, обґрунтування та формулювання основних положень та висновків дисертації, підготовки та оформлення публікацій у наукових фахових виданнях. На підставі викладеного, слід вважати, що дисертантом повністю та на належному рівні вирішена мета дисертаційного дослідження, що встановлена, і в повній мірі виконані завдання, які поставлені у дисертаційній роботі.

Теоретичне та практичне значення результатів дослідження

Теоретичне значення результатів дисертаційної роботи, передусім, полягає у розширенні знань та розуміння поширеності новоутворень шкіри серед населення нашої країни. Але дисертант акцентує значну увагу на важливість даної нозології серед військовослужбовців, підходів до їх обстеження та діагностичних критеріїв, що надає можливість у короткі терміни, особливо в умовах воєнного часу, виставати правильний та повний діагноз, запідозрити злоякісний процес і, за необхідності, направити на діагностичну біопсію з подальшим гістологічним дослідженням, що, у свою чергу, полегшує ведення таких пацієнтів на етапі військової експертизи стосовно визначення ступеню придатності до військової служби.

Важливе практичне значення результатів наукової роботи полягає у своєчасному виявленні та обґрунтованому дерматоскопічному обстеженні пацієнтів, що достовірно підвищує ефективність диференційної діагностики утворень меланоцитарної та немеланоцитарної природи і визначення ступеню доброякісності, підозрілості чи злоякісності процесу.

За результатами дисертаційного дослідження було створено методичні рекомендації щодо дерматоскопічного обстеження військовослужбовців з новоутвореннями шкіри у Військово-медичному клінічному центрі Центрального регіону (ВМКЦ ЦР) та впроваджені у роботу кафедр патологічної анатомії та шкірних і венеричних хвороб з курсом ПО ВНМУ ім. М.І. Пирогова, в лікувально-діагностичну роботу шкірно-венерологічного відділення ВМКЦ ЦР, ВМКЛРЦ (військово-медичний клініко-реабілітаційний центр м. Ірпінь), в/ч А 1249 (військовий мобільний шпиталь м. Маріуполь), в/ч А 2339 (військовий шпиталь м. Хмельницький), та військово-лікарську експертизу Центрального регіону.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності у цілому

Дисертація Кушніра Валерія Олександровича викладена грамотною українською та англійською мовами на 170 сторінках українською мовою (з них 138 сторінок основного тексту) та має властиву для наукових досліджень, зазначеного кваліфікаційного рівня, структуру. Наукове дослідження складається з анотації, змісту, переліку умовних скорочень, вступу, огляду літератури, розділу, в якому викладені основні положення відносно організації наукових досліджень та визначена їх методологічна база, опису матеріалів та методів дослідження, розділів власних досліджень, аналізу й узагальнення одержаних результатів, висновків, практичних рекомендацій, списку джерел літератури, додатків. Всі розділи дисертації викладено послідовно, ґрунтовно, у науковому стилі. Загальний обсяг роботи складає 170 сторінок комп'ютерного тексту, з яких основний текст роботи займає 138 сторінок. Зміст роботи ілюструють 12 таблиць та 65 рисунків.

Анотація дисертації викладена українською та англійською мовами цілком ідентично. В ній надані основні результати дослідження, які відзначаються науковою новизною та встановлені авторкою, з коротким підсумком, представлені ключові слова тощо. Наведено публікації, в яких викладено основні результати дисертаційної роботи та наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації і додатково відображають наукові результати дисертації.

У **«Вступі»** дисертації на п'яти сторінках автор стисло і, водночас, ґрунтовно визначає актуальність дослідження, підкреслює його зв'язок із науковими програмами, планами, темами, які виконуються у закладі вищої освіти, визначає мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження; обґрунтовує методологічну базу наукової роботи та наводить основні методи досліджень, які використовувались, формулює наукову новизну та практичне значення результатів дослідження; зазначає відомості щодо особистого внеску, апробації результатів дисертації, публікацій, структури та обсягу дисертації тощо. Представлено інформацію про практичне значення, апробацію

матеріалів дисертації на наукових та науково-практичних конференціях, впровадження їх в практику закладів охорони здоров'я та закладів оборони України.

Розділ 1 **«Огляд літератури»**, описаний на 17 сторінках та складається із трьох підрозділів, побудований на аналізі сучасних джерел інформації (90 джерел, в тому числі 15 – кирилицею, 75 – латиницею) і свідчить про вміння дисертанта працювати з літературою, добре володіння ним методами аналізу та синтезу наукової інформації, що присвячена вивченню новоутворень шкіри, особливостей діагностування доброякісних, підозрілих та злоякісних пухлин шкіри, сучасними підходами – дерматоскопією новоутворень та гістологічним дослідженням отриманого результату під час діагностичних біопсій. Матеріали розділу надають важливу та вичерпну інформації щодо стану досліджуваної проблеми у світі, її невирішених аспектів та обґрунтовують вибір здобувачем напрямку дослідження, його конкретної мети та завдань. Даний розділ закінчується резюме, з якого можна зрозуміти, чому автором обрані мета та завдання роботи.

У розділі 2 **«Матеріали та методи дослідження»** на 22 сторінках представлено дані щодо дизайну дослідження, детально наведені характеристики обстежених пацієнтів та хворих з різними типами невусів та злоякісних новоутворень шкіри, застосованих методів дослідження, а також подані детальні критерії включення та виключення із дослідження. Дисертант детально описує нормативні документи та клінічні настанови, за якими здійснював верифікацію діагнозів та застосовував методи обстеження.

Основні результати дисертаційної роботи добре висвітлені у 3, 4 та 5 розділах дисертації. Здобувач детально характеризує клінічні особливості пацієнтів, зміни клінічних та морфологічних показників у хворих та пацієнтів, а також проводить детальну оцінку результатів анкетування та інструментального обстеження. Досить детально описана методика

дерматоскопічного обстеження. Вказані розділи роботи закінчуються резюме, у яких підкреслено важливість результатів досліджень.

Розділ 3 «Морфологічний та прогностичний аналіз зляксісних новоутворення шкіри у військовослужбовців Збройних Сил України» викладений на 27-ми сторінках тексту.

Розділ містить 24 рисунки і 3 таблиці.

У відповідності до сучасних міжнародних рекомендацій, описано поширеність зляксісних новоутворень шкіри у хворих та членів їх сімей і у групі пацієнтів із підозрілими новоутвореннями шкіри. Дисертантом детально описано фенотипові ознаки пацієнтів, дерматологічні ознаки, дерматоскопічні та клініко-морфологічні особливості пухлин у залежності від віку, кількості і розміру усіх новоутворень на тілі пацієнтів та тривалості служби. Також скрупульозно описано характер служби (праці) і терміни перебування на військовій службі.

У кінці розділу присутні загальні висновки якими підкреслюється важливість дерматоскопічного обстеження новоутворень шкіри. А також вказано як на зв'язок меланомного раку шкіри із кількістю меланоцитарних невусів на шкірі, так і на зв'язок між тривалим терміном перебування на службі із захворюваністю на зляксісні новоутворення.

У розділі 4 **«Діагностичні підходи та прогностичний аналіз меланоцитарних та немеланоцитарних невусів у військовослужбовців Збройних Сил України»** на 30 сторінках у п'яти підрозділах, автор детально описує наявність особливостей у групах пацієнтів з великою та малою кількістю новоутворень шкіри меланоцитарної та не меланоцитарної природи у порівнянні із групою здорових осіб у яких також є невелика кількість меланоцитарних невусів. Даний розділ роботи добре проілюстрований двома таблицями та 25-ти рисунками.

У підрозділі 4.1 «Здорові» на трьох сторінках, здобувач представляє повний опис клінічних та дерматоскопічних ознак військовослужбовців, що за рішеннями лікарсько-льотної та військово-лікарської комісії, були визнані практично здоровими, але у яких усе-одно були наявні меланоцитарні утворення на шкірі, невелика кількість до 10 шт. Дисертантом також звернено увагу на низький показник ЗДІ, менше 1,5 і, також, невеликі розміри утворень – до 0,6 см. у діаметрі у даної групи пацієнтів.

У підрозділах 4.2 «Прості меланоцитарні невуси» на двох сторінках, та 4.3 «Диспластичні (атипові) невуси» на восьми сторінках, здобувач наводить різні випадки однієї групи пацієнтів – з множинними (великою кількістю) меланоцитарними утвореннями шкіри. Дану групу у всьому світі прийнято вважати групою ризику щодо злоякісних новоутворень. Але різний ступінь цих ризиків дає можливість розділити групи пацієнтів на групу з множинними простими невусами з достатньо низьким значенням ЗДІ (від 2,0 до 3,5) та групу з атиповими невусами, які досить часто дерматоскопічно імітують меланому і мають значно вище значення ЗДІ (від 3,5 і вище), що потребує додаткового діагностичного втручання у вигляді ексцизійної біопсії з подальшим гістологічним дослідженням отриманого зразку. Однак, як наголошує автор, обидві групи пацієнтів однаково потребують тривалого диспансерного нагляду із застосуванням дерматоскопії.

У підрозділі 4.4 «Поодинокі меланоцитарні невуси» на двох сторінках автор описує групу пацієнтів із значною, але все ж, невеликою кількістю невусів (більше 10, але менше 50). У підрозділі підкреслено важливість розмірів даних утворень, а також їх дерматоскопічна картина. Оскільки за умови невеликої кількості, але розмірів утворень шкіри, що перевищують розмір 0,6 см., а особливо 1,0 см., і мають високе значення ЗДІ і додаткові дерматоскопічні ознаки за трибальною шкалою, ризику даних пухлин шкіри мати атипову або, навіть, злоякісну природу – високі. Однак остаточне заключення виноситься за даними гістологічного дослідження таких невусів.

Підрозділ 4.5 «**Пігментні немеланоцитарні невуси**» на трьох сторінках продемонстровано приклад неможливості у багатьох випадках підтвердити чи спростувати меланоцитарну природу невусів. У такому випадку важливу роль відіграє дерматоскопія. І хоча, визначення ЗДІ чи додаткових дерматоскопічних ознак неможливе, автор наголошує значення дерматоскопії у підтвердженні доброякісної чи злоякісної природи немеланоцитарних утворень шкіри за специфічними ознаками.

Цей розділ є одним із головних частин роботи та містить результати ретельного аналізу клінічних, клініко-дерматоскопічних показників пацієнтів як з поодинокими пігментними невусами, так і з множинними невусами меланоцитарної чи не меланоцитарної природи. Представляє науковий інтерес встановлені автором предиктори груп ризику. Дисертантом встановлено, що дерматоскопія відіграє основну роль у диференційній діагностиці не тільки утворень меланоцитарної природи, але і доброякісних, підозрілих та злоякісних пухлин шкіри. До того ж високе значення ЗДІ чітко вказує на необхідність проведення діагностичної біопсії з подальшим гістологічним дослідженням, особливо при наявності додаткових дерматоскопічних структур за трибальною шкалою.

Розділ 5 «**Алгоритм обстеження утворень шкіри та загальний маршрут пацієнта**» викладений на 7 сторінках, де автором запропонована схема маршруту пацієнта. пропонується на основі проведених досліджень, статистичного аналізу отриманих даних, розроблених та затверджених на Вченій Раді ВМКЦ ЦР (протокол № 9 від 17.07.2021 р) методичних рекомендацій щодо дерматоскопічного обстеження військовослужбовців із новоутвореннями шкіри у Військово-медичному клінічному центрі Центрального регіону (ВМКЦ ЦР) алгоритм обстеження утворень шкіри та детальний маршрут пацієнта з деталізованим поясненням подальших кроків у залежності від отриманого результату обстеження пацієнтів з новоутвореннями шкіри.

У розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» Валерій Кушнір аналізує результати власної роботи. Цей розділ дає вичерпне уявлення про методологічні підходи, характер і результати проведених ним досліджень.

Основні результати роботи сформульовані автором у 6 висновках. Вони конкретні, містять відповіді на поставлені задачі дослідження, базуються на цифрових даних та засвідчують важливість підрахунку кількості новоутворень шкіри із зазначенням їх розмірів, дерматоскопічного обстеження даних утворень шкіри та підрахунку загального дерматоскопічного індексу. Дисертація добре ілюстрована, містить 65 рисунків, 12 таблиць та 2 додатки.

У підсумку хочу відзначити, що всі розділи дисертації відповідають змісту роботи, написано послідовно та детально. Представлений у розділах матеріал проілюстрований достатньою кількістю таблиць та рисунків. Наприкінці кожного розділу є коротке резюме із підсумками проведених досліджень та посиланнями на наукові праці, де вони опубліковані.

Дисертантом також представлено практичні рекомендації щодо використання у практичній охороні здоров'я запропонованих діагностичних та лікувальних заходів у пацієнтів з новоутвореннями шкіри.

Список використаних джерел наукової літератури складається із 90 найменувань (з них 15 викладені кирилицею та 75 – латиницею) і оформлений згідно існуючих вимог.

У додатках до дисертації надано відомості щодо наукових праць, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації та наукових форумів, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації; надано методичні рекомендації щодо дерматоскопічного обстеження військовослужбовців у ВМКЦ ЦР та 5 актів впровадження отриманих результатів у навчальний процес та у практичну діяльність.

Таким чином, дисертація Кушніра Валерія Олександровича «Оптимізація клініко-лабораторного скринінгу новоутворень шкіри у

військовослужбовців Збройних Сил України» за своїм змістом відповідає існуючим вимогам і в цілому є завершеною науковою працею.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці

Отримані результати дисертаційного дослідження рекомендуються до використання у лекційному матеріалі та під час проведення практичних занять на кафедрах як дермато-венерологічного, так і онкологічного профілю закладів вищої медичної освіти, під час написання фахових монографій, публікацій у наукових виданнях, а також у практичній роботі закладів охорони здоров'я первинної, вторинної ланки та високоспеціалізованих медичних закладах і цивільних, і військових.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача.

Дисертаційна робота за змістом та об'ємом відповідає спеціальності, запланованій темі, а оформлення – вимогам щодо оформлення дисертаційних робіт. Наявні поодинокі граматичні помилки та дещо невдалі словесні звороти. Ці зауваження не носять принципового характеру та не зменшують наукову і практичну цінність роботи і загальні позитивні враження від неї.

Цілком позитивно оцінюючи наукове та практичне значення основних положень дисертаційної роботи Кушніра Валерія Олександровича, необхідно звернути увагу на деякі питання, що не є принциповими і не впливають на загальний високий науково-методичний рівень, теоретичне та практичне значення, новизну, основні положення та висновки дисертаційного дослідження і носять дискусійний характер. В рамках наукової дискусії хочеться отримати відповіді на наступні запитання:

1. Які особливості маршруту пацієнтів військовослужбовців з пігментними новоутвореннями шкіри, що можуть забезпечити максимально швидку діагностику злоякісних новоутворень?

2. Чи спостерігали Ви виникнення меланоми de novo? Чи усі злоякісні новоутворення виникали на місці доброякісних пігментних новоутворень?

3. Чи існує кореляція між розміром пігментного новоутворення та ризиком його малігнізації? Які особливості діагностичної та лікувальної тактики у пацієнтів з великими та гігантськими невусами?

Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності

У тексті дисертації та наукових публікаціях Кушніра Валерія Олександровича не виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації або фальсифікації результатів. Текст дисертації є оригінальним. За результатами перевірки на плагіат програмним засобом «UNICHECK» рівень оригінальності рукопису дисертації становить 93,64 %, а зафіксовані окремі співпадіння стосуються термінології, посилань на наукову літературу, або загальноновживаних фраз.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертація Кушніра Валерія Олександровича на тему: «Оптимізація клініко-лабораторного скринінгу новоутворень шкіри у військовослужбовців Збройних Сил України», представлена на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» є завершеною, виконаною самостійно науковою працею, що містить новітні наукові результати, положення та висновки, які вирішують актуальне для медицини науково-практичне завдання щодо актуальної проблеми сучасної як цивільної, так і військової медицини – удосконалення клініко-лабораторного скринінгу діагностики, подальшого супроводу і, саме головне, прийняття експертних рішень щодо військової служби пацієнтів як з числа цивільного населення, так і діючих військовослужбовців з новоутвореннями шкіри.

За ступенем актуальності теми, мети і завдань, науковим рівнем виконання, обсягом проведених досліджень та рівнем їх аналізу, науковою новизною отриманих результатів, їх теоретичним і практичним значенням

дисертація повністю відповідає існуючим вимогам згідно з положеннями Наказу МОН України від 12.01.2017 року № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», який затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а автор дисертації Кушнір Валерій Олександрович заслуговує на присвоєння ступеня доктора філософії у галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Офіційний опонент:

Професор кафедри дитячої хірургії
Національного медичного університету
імені О.О. Богомольця,
доктор медичних наук, професор

Ірина БЕНЗАР